

આણંદ જિલ્લો

- ❖ આણંદ જિલ્લાની રચના ખેડા જિલ્લામાંથી કરવામાં આવી હતી. આ જિલ્લાની આજુબાજુ પશ્ચિમમાં અમદાવાદ, ઉત્તરે ખેડા, પૂર્વમાં વડોદરા અને દક્ષિણમાં ભરૂચ જિલ્લા આવેલા છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૨,૯૪૧ ચો. કિમી
- ❖ સ્થાપના :- તા. ૨/ ૧૦/ ૧૯૯૭ (મુખ્યમંત્રી શંકરસિંહ વાઘેલા)
- ❖ વિધાનસભાની કુલ સીટો :- ૭ { ખંભાત, બોરસદ, આંકલાવ, ઉમરેઠ, આણંદ, પેટલાદ અને સોજીત્રા }
- ❖ વસ્તી :- ૨૦,૯૨,૭૪૫ (૨૦૧૧ મુજબ)
- ❖ વસ્તીમાં જિલ્લાનો ક્રમ :- ૧૪મો
- ❖ અક્ષર જ્ઞાન :- ૮૪.૩૭ %
- ❖ સ્ત્રી પુરૂષ પ્રમાણ :- ૯૨૫ (૯૨૬ જાહેર)
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૭૧૧ એક ચો.કિમી (વ્યક્તિ દીઠ)
- ❖ મુખ્ય મથક :- આણંદ
- ❖ ગામડાઓ :- ૩૫૪
- ❖ ગ્રામપંચાયતોની સંખ્યા :- ૩૫૨
- ❖ તાલુકાઓ :- ૮ (૧) આણંદ, (૨) બોરસદ, (૩) ખંભાત, (૪) પેટલાદ, (૫) સોજીત્રા, (૬) ઉમરેઠ, (૭) તારાપુર અને (૮) આંકલાવ
- ❖ તાલુકા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૮ (બેઠકો-૧૯૬) (ભાજપ-૬૬, કોંગ્રેસ-૧૩૨ અન્ય-૩)

(આણંદ- ૩૪, ઉમરેઠ-૨૨, તારાપુર-૧૬, સોજીત્રા-૧૬, આંકલાવ-૨૦ પેટલાદ-૨૪ ,બોરસદ-૩૪,સોજીત્રા-૧૬ અને ખંભાત-૨૬)

- ❖ જિલ્લા પંચાયતની કુલ સીટો :-૪૨ (ભાજપ-૧૨, કોંગ્રેસ-૩૦ અન્ય-૦)
- ❖ જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખ :-
- ❖ જિલ્લા પંચાયત ઉપપ્રમુખ :-
- ❖ નગરપાલિકાની સંખ્યા :-૧૧
 - (૧) આણંદ -૧૩(૫૨)(ભાજપ-૨૮, કોંગ્રેસ-૨૨, અન્ય-૨), (૨) પેટલાદ-૯(૩૬)(ભાજપ-૧૪, કોંગ્રેસ-૨૦, અન્ય-૨), (૩) ખંભાત-૯(૩૬) (ભાજપ-૨૦, કોંગ્રેસ-૧૬, અન્ય-૦), (૪) બોરસદ-૯ (૩૬) (ભાજપ-૦૭, કોંગ્રેસ-૧૦ અન્ય-૧૯), (૫) ઉમરેઠ-૭(૨૮) (ભાજપ-૨૨, કોંગ્રેસ-૦૦ અન્ય-૬), (૬)ઓડ, (૭)વલ્લભવિદ્યાનગર, (૮)કરમસદ, (૯) આંકલાવ,(૧૦) બોરીઆવી,(૧૧) સોજીત્રા
- ❖ બંદરો:- ખંભાત (નાનું બંદર)
- ❖ નદીઓ:- સાબરમતી,મહી ,શેઠી અને આનંદા,નાવીડા
- ❖ રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગ :- માર્ગ-૮ (નવો નંબર ૪૮)અને એક્સપ્રેસ હાઈ વે નં.-૧ પસાર થાય છે.
- ❖ તળાવ અને સરોવર :-વેરાઈ માતાનું તળાવ (આણંદ),નારેશ્વર તળાવ(ખંભાત) અને ગોમતી તળાવ(ડાકોર),મોગરી તળાવ (આણંદ)
- ❖ વાવ :- જ્ઞાનવાળી વાવ અને વડવાળી વાવ
- ❖ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રૂરલ મેનેજમેન્ટ (ઇરમા)નું મુખ્ય મથક આણંદ ખાતે આવેલું છે.
- ❖ ઉદ્યોગ:- બીડી , તમાકુ સંશોધન કેન્દ્ર, અને ખંભાતના અકીકના પથ્થર પર પોલીશ કરવાનો ઉદ્યોગ.
- ❖ એસટીડી કોડ નંબર:- ૦૨૬૯૨
- ❖ આરટીઓ નંબર:- GJ-23
- ❖ ખનિજ :- ૧૯૫૮માં લુણેજ ખાતેથી ગુજરાતમાં સૌપ્રથમ ખનિજતેલ મળી આવ્યું હતું. તથા ખંભાત ખાતેથી પણ ખનિજતેલ મળી આવ્યું છે.
- ❖ મુખ્ય પાક :- તમાકુ, કેળાં, શેરડી, બાજરી, રાઈ,ચીકુ અને બટાકા
- ❖ જમીનનો પ્રકાર :- ગોરાડું અને કાળી
- ❖ મુખ્ય શહેરો : આણંદ,વલ્લભવિદ્યાનગર ,ખંભાત
- ❖ અગત્યના શહેરો : ધુવારણ ,પેટલાદ ,લુણેજ
- ❖ ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ :-
 - ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રૂરલ મેનેજમેન્ટ (IRMA)આણંદ (સ્થાપના -૧૯૭૯)
 - આણંદ એગ્રીકલ્ચર યુનિવર્સિટી (આણંદ) (સ્થાપના- ૨૦૦૪)
 - સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી (વલ્લભવિદ્યાનગર) (સ્થાપના- ૧૯૫૫)

➤ ચરોતર યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી (યાંગા) મેડીકલ કોલેજ
(કરમસદ)

❖ આરટીઓ નંબર :- GJ-23

❖ જોવાલાયક સ્થળો : અમુલ ડેરી (આણંદ) સ્વામિનારાયણ મંદિર (વડતાલ) વિદ્યાધામ
(વલ્લભવિદ્યાનગર), સંત કેવલ મંદિર (સારસા), મહાકાલેશ્વર મંદિર(બોરસદ),સ્વામીનારાયણ મંદિર
(બોચાસણ), મહાકાલેશ્વર મંદિર (બોરસદ),ખંભાત, સ્વામીનારાયણ મંદિર બોચાસણ તથા કરમસદ

વિશેષ નોંધ :

- ❖ એશિયાની સૌથી મોટી ડેરી અને ભારતની પ્રખ્યાત અમુલ ડેરી આવેલી છે જેના સ્થાપક ત્રિભુવનદાસ પટેલ હતા.સરદાર પટેલની સલાહથી તા. ૧૪ ડિસેમ્બર ૧૯૪૬ના રોજ ત્રિભુવનદાસ પટેલના ચેરમેનપદ હેઠળ અમૂલ (આણંદ મિલ્ક યુનિયન લિમિટેડ)ની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- ❖ એન .ડી.ડી .બી (નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ)નું વડું મથક આણંદમાં આવેલી છે .
- ❖ આણંદગીર નામ ગોસાઈએ નવમી સદીમાં આણંદ શહેર વસાવ્યું હતું.
- ❖ ખંભાતમાં અકીક ઉદ્યોગ વિકસ્યો છે તેનું જનું નામ સ્તંભતીર્થ હતું .
- ❖ સરદાર પટેલની જન્મભૂમિ કરમસદ છે.
- ❖ બોરસદ રવિશંકર મહારાજની કર્મભૂમિ હતી.
- ❖ ઈ.સ. ૧૯૪૬માં ખેડા દૂધ ઉત્પાદક સંઘની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- ❖ ખંભાતનું પ્રાચીન નામ સ્તંભપુર છે.
- ❖ વલ્લભવિદ્યાનગર ખાતે ગુજરાતની સૌપ્રથમ એન્જીનીયરીંગ કોલેજની સ્થાપના ભાઈલાલભાઈ પટેલના પ્રયત્નોથી થઈ હતી. વલ્લભવિદ્યાનગર વિદ્યાનગરી તરીકે જાણીતું છે.
- ❖ આણંદ સફેદ કાંતિ માટે સુપ્રસિદ્ધ છે. ડૉ. વર્ગીસ કુરિયન ભારતમાં શ્વેત કાંતિના પ્રણેતા છે.
- ❖ અકીકના વેપારના મહત્વનું કેન્દ્ર ખંભાત છે.
- ❖ પ્રાદેશિક પ્રદેશ ચરોતર તરીકે ઓળખાય છે.
- ❖ બોચાસણનું નામ બુચેશ્વર મહાદેવ પરથી પડ્યું છે. અહીં સ્વામિનારાયણસંપ્રદાય અક્ષર પુરસોત્તમ સંસ્થાનું મુખ્ય મથક આવેલું છે.
- ❖ ગુજરાતનું સૌથી મોટું તાપ વિદ્યુતમથક ધુવારણમાં આવેલું છે.જે ની સ્થાપના પૂર્વ બળવંતરાય મહેતાના શાસનકાળ દરમ્યાન થયું હતું.
- ❖ આણંદ શ્વેતકાંતિની ભૂમિ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- ❖ ઐતિહાસિક લડાઈની યુદ્ધભૂમિ તરીકે અડાશ જાણીતું સ્થળ છે.
- ❖ ખંભાત તાળાં, સૂતરકેણી અને હલવો જાણીતો છે. તથા વાસદ તુવેર દાળ, ઉમરેઠના અસ્ત્રા માટે જાણીતું છે.

- ❖ ખંભાત નજીક ' કાકાની કબર' વહોરા કોમનું તીર્થસ્થાન આવેલું છે.
- ❖ વાસદની તુવેર દાળ, ઉમરેઠના અસ્રા માટે જાણીતું છે.

gnanbhandar.com